

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم
بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

پژوهشگر: محمد آصف فقیری

۰۳ فبروری ۲۰۲۴

محمد آصف فقیری

حقوق بین الملل هوانوردی ملکی - ۷

ACAA-ICAO

فصل دوم: تطبیق قانون هوانوردی ملکی افغانستان با ضمایم ایکاو

مبحث اول- پیدایش و تاریخ تشکیل سازمان هوانوردی ملکی

چنانچه به همگان معلوم و هویدا است، افغانستان سرزمین کوهستانی و محاط به خشکه می باشد، بنابر خصوصیات تاریخی و اهمیت اقتصادی و جغرافیائی آن در منطقه، اعمار جاده های مواصلاتی در دراز مدت و کوتاه مدت ایجاب وقت و زمان با پرداخت هزینه های گزاف امکان پذیر بود که در شرایط کنونی از حوصله بودجه مالی کشور بعید به نظر می رسد، به منظور نیل به این اهداف اجتماعی باید که بدیل آن را جست و جو کرد، تنها راه بدیل زمینی استفاده از ترانسپورت هوائی می باشد، که با باز نمودن خطوط هوائی در عرضه خدمات ترانسپورته (انتقال اموال و مسافر) در جهت رفع مشکلات ترانسپورت اقدام صورت گیرد. با تأسیس شرکت هوائی آریانا و باختر و خرید طیاره های مورد اطمینان و عصری و تأسیس میدان های هوائی کوچک در اکثر ولایات کشور، این آرمان برآورده شد. از چندین سال به اینطرف انکشاف و وسعت وسایل سریع السیر حمل و نقل که پس از جنگ جهانی دوم در دنیا عمومیت پیدا کرد، آهسته آهسته این صنعت در افغانستان نیز رواج پیدا کرد. ترانسپورت هوائی برای اولین بار در افغانستان در سال ۱۹۲۳ میلادی آغاز به کار نمود. در آن زمان از این وسیله جدید در حمل و نقل مسافران در يك حد محدود استفاده می گردید. زیرا که تا آن زمان تخنیک هوانوردی هنوز در افغانستان به اندازه کافی پیشرفت نکرده بود و برای حمل و نقل اموال تجارته مساعد نبود و فقط برای پروازهای داخلی برای اولین بار مورد استفاده قرار گرفت و برخی از خطوط بین المللی اجازه عبور از فضای افغانستان را تقاضا نموده بودند. در سال ۱۹۲۸ میلادی يك طیاره کوچک روسی بین افغانستان و روسیه رفت و آمد می نمود. قبل از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۳۸ يك طیاره سه ماشینه مربوط به شرکت

لوقت هانزای جرمنی از برلین به مقصد کابل و هرات واز آنجا به استقامت جاپان پروازهای خود را آغاز نمود. در جریان جنگ جهانی دوم کشورهای آسیائی و اروپائی به طور مستقیم یا غیر مستقیم تحت تأثیر جنگ قرار گرفتند و افغانستان هم بی تأثیر نماند، تأثیر این جنگ روی خطوط هوائی تا چند سال بعد هم ادامه داشت. در اوایل سال ۱۳۳۴ بر اساس اصولنامه سرمایه گذاری از طرف شرکت هوائی آریانا با ۵۱ فیصد سرمایه از طرف دولت افغانستان و ۴۹ فیصد از طرف کمپنی اندیمارد که بعداً جای آن را پان امریکن گرفت؛ طیاره های نوع داکوتا در خطوط داخلی و خارجی به کار انداخته شد. این طیاره ها که ظرفیت ۳۰ نفر را داشت علاوه بر مسافران برای حمل و نقل اموال تجارتي نیز به کار برده می شد. در اواخر سال ۱۳۳۵ ریاست هوائی ملکی، به عنوان يك مؤسسه رسمی دولتی تأسیس گردید. اولین اقدام این ریاست پس از تأسیس امضای قرارداد مشترک هوانوردی با پاکستان و ترکیه بود و اقدام دومی آن احداث میدان هوائی بین المللی قندهار بود. میدان هوائی قندهار نظر به موقعیت مناسبی که دارد فاصله میان تهران و دهلی را نسبت به مسیر میدان هوائی کراچی ۵۰۰ مایل کوتاه می نماید و فاصله گرداگرد خطوط هوائی آسیا را به اندازه کافی کم می نماید. در سال ۱۹۶۳ میدان هوائی بین المللی کابل عملاً برای پروازهای داخلی و خارجی آماده گردید. موقعیت کابل به حیث مرکز کشور ایجاب می نماید پروازهای خارجی به جانب هند، پاکستان، ایران، لبنان و اروپا و همچنان پروازهای داخلی به شهرهای کوچک و بزرگ به طور عملی انجام شود. علاوه بر آن میدان هوائی کابل آخرین نقطه پرواز شرکت ایرفلوت روسیه می باشد که از مسکو حرکت نموده و با خطوط هوائی اروپا ارتباط پیدا می نمود. به همین ترتیب در دیگر ولایات افغانستان هم میدان های هوائی عصری و پیشرفته تأسیس شد و پروازهای داخلی به شهرهای مختلف افغانستان عمومیت پیدا کرد. در سال های ۶۸-۱۹۶۷ مؤسسه هوائی باختر افغان در چوکات ریاست هوائی ملکی تأسیس گردید. و دو فروند طیاره تریبوت از کانادا خریداری شد. هم زمان در شهرهای کوچک نیز کار ساخت میدان های هوائی آغاز گردید و ولایات، مثل ارزگان، بدخشان، تالقان، بامیان، غور و نیمروز که از پایتخت و مراکز صنعتی دور مانده بودند راه پیشرفت برای شان مهیا شد. شرکت هوائی آریانا در ابتداء با دو فروند طیاره از نوع داکوتا 3-DC به فعالیت آغاز نمود بعداً فعالیت خود را با دو فروند طیاره 6-DC دو فروند 4-DC چهار فروند DC 3- يك فروند طیاره ۴۴۰ نوع کالویر و يك فروند طیاره مسافربری جت بوئینگ ۷۲۷ کار خود را ادامه داد.

خطوط مهم هوائی افغانستان:

خط کابل – مزار شریف و مینه – هرات

خط کابل – قندهار – هرات

خط کابل – کندز و مزار شریف – هرات

در افغانستان کمپنی های خارجی زیادی فعالیت داشتند که قرار ذیل اند:

کمپنی ایرفلوت روسیه که با استفاده از طیاره های نوع الوشن پروگرام هفته وار به افغانستان داشت که پس از توقف در تاشکند به مسکو پرواز می کرد. کمپنی هوانوردی هند INDAIN AIRLINE که دارای طیاره های نوع جت بوئینگ بود و به طور منظم در هفته یکبار به کابل پرواز می کرد. کمپنی هوانوردی ایران (هما) با طیارات نوع جت بوئینگ خود دوبار در هفته به کابل پرواز دارد. شرکت هوانوردی پاکستان (P.I.A) نوع طیارات آن VIS CAUM نامیده می شد. و در هفته دوبار از میدانهای پیشاور- لاهور و کراچی به کابل پرواز می کرد. شرکت هوائی بیروت (I.M.A) با استفاده از طیارات DC -4 و DC -6 در هفته دوبار میان کابل و بیروت بالای خط هوائی پرواز می کردند و به طور عموم اموال تجارتي را انتقال می داد. خطوط هوائی در پیشرفت و رونق تجارت سهم بالائی دارد و هیچ کشوری نمی تواند بدون توجه به آن به فکر پیشرفت در اقتصاد و یا هر زمینه دیگری باشد. بالاخره در سال ۱۳۵۷ وزارت ترانسپورت من

حیث یک ارگان، تنظیم فعالیت ترانسپورته خصوصی و دولتی را به عهده گرفت. البته در انزمان ترانسپورت هوایی به حیث یک ارگان مستقل به نام ریاست هوانوردی ملکی فعالیت داشت که ان هم به وزارت ترانسپورت ملحق شد. این وزارت تمام وظایف حمل و نقل اموال و مسافر را در بخش سکتور هوایی وجادهای بعهده داشت. ریاست هوانوردی ملکی دوباره در سال ۱۳۶۳ از جانب وزارت ترانسپورت جدا و من حیث یک ارگان مستقل دولتی جهت سازماندهی بهتر ترانسپورت هوایی و توریزم ایجاد شد. بعداً بنابر تصمیم دولت در سال ۱۳۸۴ این دو وزارت دوباره یکجا شده ومشترکاً وظایف انتقال و مسافر را در هر دو سکتور (زمینی و هوایی) به پیش می برد. بنابر پالیسی اداره با سپری شدن زمان محدود توجه نهائی در قسمت ارتقاء ظرفیت کاری کارکنان مربوطه مبذول داشته، البته به همکاری ادارات ذیربط، در مدت زمان تقریباً سه سال اخیر با در نظر داشت نیاز سنجی های آموزشی ضرورت های عصری، در رشته های مختلف در داخل و خارج از کشور زمینه فراگیری علوم معاصر را برای کارمندان خویش فراهم کرده است. در سال ۱۳۹۲ با انفاذ قانون هوانوردی ملکی که بعد از تصویب شورای محترم ملی به توشیح رئیس جمهور دولت اسلامی افغانستان رسید، اداره مستقل هوانوردی ملکی از تشکیلات وزارت ترانسپورت مجزا و من حیث یک اداره مستقل، دارای تشکیل و بودجه مستقل ایجاد شد. در حال حاضر سقف تشکیل سال ۱۳۹۳ اداره مستقل هوانوردی ملکی به ۱۲۹۲ بست می رسد.^۱

¹ <http://acaa.gov.af/dar-bara-idara/tarikhcha-idara-havanvawardi/>